

SOSTE

Toimintasuunnitelma 2020
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Sisälllys

1	<i>Yhdessä tehty hyvä elämä kaikille</i>	3
1.1	Strategia ja vuosi 2020	3
2	<i>Toimintaympäristö</i>	3
2.1	Maakunta- ja SOTE-uudistus Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
2.2	Sosiaali- ja terveysjärjestöt	4
2.3	Kansainvälinen toimintaympäristö ja EU.....	4
3	<i>Edistämme hyvinvointitalous-ajattelua</i>	6
	Vuoden 2020 painopisteet.....	6
	Teemme edunvalvontaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytysten turvaamiseksi	7
	Tuemme sosiaali- ja terveysjärjestöjä johtamaan ja kehittämään toimintaansa muuttuvassa toimintaympäristössä	7
	Vaikutamme ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi	9
	Vaikuttamisen ja kehittämisen tukeminen	10
4	<i>Viestintä</i>	11
5	<i>Talous</i>	11
6	<i>Henkilöstö</i>	11
7	<i>Hallinto</i>	12

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n toimintasuunnitelma 2020

1 Yhdessä tehty hyvä elämä kaikille

1.1 Strategia ja vuosi 2020

Jäsenten liittokokouksessa asettama strategia vuosille 2019-2021 vastaa isoon yhteiskunnalliseen muutostarpeeseen: rakenteita, käytäntöjä, hallintoa, järjestötoimintaa on uudistettava ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi ja järjestöjen elinvoiman edistämiseksi. Yhdessä tehty hyvä elämä kaikille on kova tavoite, joka voidaan saavuttaa vain yhteistyöllä.

SOSTEn rooli kattojärjestönä on toimia tietyissä jäsenten määrittämässä kysymyksissä yksin kaikkien puolesta, mutta useimmiten koota jäseniä yhteen toimimaan yhdessä. Vain laajalla yhteistyöllä jäsenten ja ulkopuolisten sidosryhmien kanssa voidaan yhteiskuntaan vaikuttaa ja muuttaa sitä paremmaksi. Näissä prosesseissa ei pidä katsoa, kuka saa mitään aikaan ja sulan hattuunsa vaan keskittyä rakentamaan vaikuttava kokonaisuus.

Eduskuntavaalien jälkeen laadittu hallitusohjelma määrittää yhteiskunnalliset suuntaviivat moneksi vuodeksi. Hallitusohjelmaan saatiin kirjattua paljon SOSTEn ja sen jäsenten tavoitteiden mukaisia asioita. Tämä on tärkeää ja mahdollistaa sen, että tulevien vuosien yhteiskuntapolitiikka on mahdollista muotoilla strategiamme näkökulmasta paremmaksi kuin monet menneet vuodet.

Hallitusohjelman käytännön toimeenpanossa on kuitenkin monta mutkaa edessä, meidänkään työemme ei vielä ole valmis. Vaaditaan paljon vaikuttamista työryhmissä, tapaamisissa, lausuntojen ja kuulemisten kautta ennen kuin voidaan varmistua sanan muuttumisesta lihaksi.

Euroopan uuden komission toimintaohjelma määrittää puolestaan Unionin asialistaa. SOSTE jatkaa läsnäoloaan Brysselissä sekä suoraan että verkostojensa kautta. Tavoitteena on saada jäsenyys ensi vuonna vaihtuvassa talous- ja sosiaalikomiteassa.

2 Toimintaympäristö

2.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus

Pääministeri Antti Rinteen hallitus on käynnistänyt sote-uudistuksen valmistelun. Valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Uudistus tehdään vaiheistaen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on välttämätön yhdenvertaisten palvelujen saatavuuden varmistamiseksi ja perusoikeuksien toteutumiseksi. Nykyinen pirstaleinen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä ei turvaa perustuslain mukaisia riittäviä sote-palveluja asuinpaikasta riippumatta.

Käynnistyvän sote-uudistuksen keskeisinä tavoitteina on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden

saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Sosiaali- ja terveystalvaeluiden järjestäminen siirretään 18 itsehallinnolliselle maakunnalle. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi.

Erityistason palveluiden turvaamiseksi muodostetaan viisi yhteistoiminta-alueetta. Alueet pohjautuvat voimassaoleviin erityisvastuualueisiin.

Maakunnat tuottavat palvelut pääosin julkisina palveluina. Yksityinen ja kolmas sektori toimivat täydentävinä palveluiden tuottajina. Järjestöjen roolia hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä vahvistetaan ja järjestöjen mahdollisuus tuottaa palveluita turvataan.

Asiakkaiden yhdenvertaisten ja sujuvien palveluiden turvaamiseksi ja itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi valmistellaan palvelusetelilain uudistus ja tehdään linjaukset henkilökohtaisen budjetin käyttöönnotosta sote-uudistuksessa.

Siirtymisen monialaisiin maakuntiin valmistellaan parlamentaarisesti vuoden 2020 loppuun mennessä. Parlamentaarisen työn valmistuttua hallitus valmistelee lainsäädännön.

Uudistus tarjoaa hyvän mahdollisuuden sosiaali- ja terveystalvaeluiden kehittämiseen ja palveluiden nykyisten ongelmakohtien korjaamiseen. Samoin hallitusohjelman sote-järjestöjä koskevat linjaukset antavat suotuisan lähtökohdan järjestöjen aseman ja roolin vahvistamiseen osana sosiaali- ja terveydenhuollon toimialarakennetta. Toteutuakseen tämä vaatii sote-järjestöltäkin aloitteellisuutta ja omaehtoisuutta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ja johtamisen kehittäminen edellyttää tutkittua tietoa ja tiedolla johtamista. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietopohja yhtenäistetään palveluiden laadun parantamiseksi ja kehittämiseksi. Järjestöjen toimintaa koskeva osuus on liitettävä saumattomaksi osaksi kansallisen, alueellisen ja paikallisen sote-tietopohjan rakentamista.

Sosiaali- ja terveystalvaeluiden osallisuus uudistuksen suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan rakennetaan sidosryhmien kanssa tehtävällä tiiviillä yhteistyöllä. Tähän työhön Järjestö 2.0 - järjestöt mukana muutoksessa –hanke on antanut kansallisesti kattavan pohjan. Yhteisen näkemyksen pohjalta luodaan edellytykset järjestöjen yhteistyörakenteelle ja toimintamallille, jolla parhaiten tuetaan järjestöjen perustehtävän toteuttamista ja toimintaedellytyksiä.

Kyse on järjestöjen koko yleishyödyllisestä toiminnasta palvelutuotantoon ulottuvan toimintakirjan integroimisesta sote-uudistukseen. Uudistukseen ja laajemmin toimintaympäristön muutokseen kytkeytyvä digitalisaatio koskee myös järjestöjä. Järjestöjen lisäarvo uudistuksessa liittyy yhtäläillä kansalaisten äänen kuulumiseen ja osallisuuteen kuin järjestöjen rooliin tulevaisuudessa alueellisissa palveluekosysteemeissä.

2.2. Sosiaali- ja terveystalvaelu

Hallitus sitoutuu hallitusohjelmassa monin tavoin edistämään kansalaisjärjestötoiminnan toimintamahdollisuuksia muuttuvassa toimintaympäristössä. Kuulemiskäytäntöjen parantaminen, kansalaisyhteiskuntaan liittyvän osaamisen lisääminen hallinnossa, rahoituksen riittävyyden seuraaminen, valtionapukäytäntöjen yhdenmukaistaminen ja uudistaminen, järjestöjen yhdenvertainen ja ennakoitava kohtelu, järjestötoiminnan autonomian huomioiminen sekä toimintaa vaikeuttavan hallintokuorman purkaminen ovat tärkeitä lupauksia sosiaali- ja terveystalvaeluille. Järjestöjen tehtävä on hallituskauden aikana seurata ja vaikuttaa siihen, että hallitusohjelman kirjaukset toteutuvat käytännössä.

Suomen rahapelijärjestelmä ja järjestöjen toiminnan avustaminen Veikkauksen tuotoilla on noussut viimeisen vuoden aikana vilkkaan yhteiskunnallisen keskustelun kohteeksi. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen rooli tässä keskustelussa on erityisen ristiriitainen. Rahapelien tuotoilla on vuosikymmenien ajan rahoitettu monenlaista tukea, apua ja innovaatioita suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden hyväksi. Samaan aikaan joukolle suomalaisia rahapelien pelaaminen on muodostunut ongelmaksi ja se heikentää heidän hyvinvointiaan ja terveyttään. Ratkaisuja tarvitaan sekä rahapelien yksinoikeusjärjestelmän vastuullisuuden edistämiseksi, pelihaittojen tehokkaaseen ehkäisyyn ja hoitoon että sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan jatkuvuuden ja toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Rekisteröitynyt yhdistystoiminta on Järjestöbarometrin tulosten perusteella säilyttänyt vetovoimansa, sillä uusia sosiaali- ja terveysalan yhdistyksiä perustetaan edelleen tasaiseen tahtiin, keskimäärin kolme joka viikko. Kaikki kansalaisten aktiivisuus ei kuitenkaan kanavoidu yhdistyksiin. Vapaan kansalaistoiminnan lisääntyminen on luonut tarpeen tarkastella uudestaan yhdistystoiminnan säädöspohjaa. Nyt kaivataan mahdollisuutta joustavoittaa olemassa olevien yhdistysten toimintaa ja luoda toimintaedellytyksiä vapaammalle kansalaistoiminnalle. Paljolti kyse on vapauden ja vastuun yhteensovittamisesta. Toisaalta riittävä sääntely yhdistyslaissa on tarpeen, jotta ihmisten luottamus kansalaisjärjestötoimintaa säilyy. Toisaalta nopeat kansalaisaktiivisuuden pyrähdykset edellyttävät järjestelmiltä joustavuutta. Myös erilaisia käytäntöjä keventämällä voidaan saada kansalaisten kaipaamaa ketteryyttä.

Soste työskentelee jäsenjärjestöjensä jäsenten hyvinvoinnin ja terveyden turvaamiseksi. Hankintalain mukainen kilpailuttamismenettely on aiheuttanut paljon kielteisiä vaikutuksia kansalaisten ja heidän läheisten hyvinvointiin ja terveyteen. Palveluiden järjestäminen hankintamenettelynä ei saa johtaa perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa ristiriitaan.

2.3 Kansainvälinen toimintaympäristö ja EU

Globaalit megatrendit ja alueellinen kehitys vaikuttavat Suomen kansainväliseen asemaan, yhteiskuntaan ja suomalaisten hyvinvointiin, tasa-arvoon ja turvallisuuteen yhä enemmän. Ilmastonmuutoksella on suora kytkeä ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen. Työn murros, muuttuva väestörakenne, globalisaatio ja teknologian kehitys ovat käynnissä olevia muutoksia, jotka vaikuttavat mm. hyvinvointiyhteiskunnan toimintamalleihin.

Digiajan yhteisöllisyys ja verkostot tulevat olemaan yhä monimuotoisempia ja ihmisillä on enemmän mahdollisuuksia osallistua. Toisaalta eriarvoisuus ja syrjäytyminen uhkaavat kasvaa eri sosioekonomisten ryhmien, sukupuolten ja maantieteellisten alueiden välillä ilman jatkuvia toimia. Jotta ihmisten hyvinvointi turvataan, vaatii se tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden ja toimijoiden välillä. Keskinäisriippuvaisessa maailmassa osa ongelmista vaatii yhteistyötä yli maiden rajojen.

SOSTE vaikuttaa erityisesti hyvinvointitalouden näkökulmasta sekä globaalilla että Euroopan tasolla mm. verkostojäsenyyksiensä kautta. Keskeisiä teemoja ovat muun muassa kestävä kehitys, köyhyyden ja syrjäytymisen vähentäminen, perusturva ja terveys kaikissa politiikoissa. SOSTE on jäsenenä globaaleissa ja Euroopan tason verkostoissa

- EuroHealthNet,
- European Anti Poverty Network (EAPN),
- International Council on Social Welfare (ICSW),
- International Union for Health Promotion and Education (IUHPE),
- Schools for Health in Europe (SHE)
- Wellbeing Economy Alliance
- World Alliance for Citizen Participation CIVICUS

Pääsihteeri Vertti Kiukas toimii EuroHealthNetin hallituksen jäsenenä 2018-2020. Ronald Wiman toimii SOSTEn edustajana ICSW Europan hallituksen puheenjohtajana ja on myös Suomen toimikunnan puheenjohtaja. SOSTEn edustus on myös EAPN:n Executive Committeeessa ja EU Inclusion Strategies Groupissa. Hallitus- ja muiden jäsenyyksien kautta on mahdollista vaikuttaa verkostojen tekemään vaikuttamistyöhön ja sitä kautta mm. EU tason päätöksentekoon. Vuonna 2020 SOSTE tavoittelee Euroopan talous- ja sosiaalikomitean (ETSK) jäsenyyttä kaudelle 2020-2025.

SOSTE osallistuu mahdollisuuksien mukaan Suomen delegaatioihin kansalaisjärjestöjen edustajana esimerkkinä YK:n sosiaalisen kehityksen toimikunta, WHO:n yleiskokous ja Euroopan komission Annual Convention for Inclusive Growth konferenssi. Delegaatiojäsenyyksien kautta on mahdollista tehdä näkyväksi kansalaisjärjestöjen toimintaa ja asemaa Suomessa. SOSTE on jäsenenä sosiaali- ja terveysministeriön Global Health -ryhmässä sekä globaalien sosiaalipolitiikan verkostoissa, joiden kautta on mahdollista saada tietoa globaaleista kehityskuluista ja ajankohtaisista globaaleista kysymyksistä.

SOSTE edistää yhdessä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa Agenda2030-tavoitteiden toimeenpanoa toimimalla mm. kestävän kehityksen seurantaverkostossa ja viestimällä kestävän kehityksen tilanteesta.

Euroopan unionissa tehtävillä ratkaisulla on suora vaikutus Suomeen ja monien asioiden valmistelu tapahtuu samanaikaisesti kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. EU-tason vaikuttamistyötä tehdään yhdessä Brysselissä toimivan asiantuntijan kanssa, joka seuraa Brysselissä mm. komission työsuunnitelmaan, talouspoliittiseen ohjausjaksoon, sosiaalisten oikeuksien pilariin, EU rahoituskehikseen, hankintalakiin ja valtionapuun liittyviä asioita. Vastaavasti kotimaassa seurataan kansallista toimeenpanoa ja vaikutetaan Suomen EU-kantoihin mm. toimimalla sosiaali- ja terveysministeriön EU-asioiden valmistelujaoksissa (EU25 ja EU33). SOSTE pyrkii vaikuttamaan mm. EU:n talouspoliittiseen ohjausjaksoon. SOSTE seuraa, muuttaako sosiaalisten oikeuksien pilari eurooppalaista sosiaalipolitiikkaa ja miten suomalaisessa EU-keskustelussa tartutaan pilarin edistämiseen. SOSTE osallistuu kansallisten rakennerahasto-ohjelmien valmisteluun.

Tärkeä osa SOSTEn kansainvälistä toimintaa on ajankohtaisten koulutusten järjestäminen muun mm. kansainvälisen sosiaalipolitiikan iltapäivä kaksi kertaa vuodessa kulloinkin ajankohtaisesta teemasta. SOSTE järjestää vaikuttamis- ja opintomatkoja jäsenistölle. Vuodelle 2020 on suunnitteilla vaikuttamis-/opintomatkoja Bryseliin ja Tukholmaan. Kansainväliseen toimintaan kuuluu myös puheenvuorojen pitäminen, artikkelien ja blogien kirjoittaminen sekä muu ajankohtaisista kansainvälisistä asioista viestiminen eri viestintäkanavia hyödyntäen.

3 Edistämme hyvinvointitalous-ajattelua

Vuoden 2020 painopisteet

- Vaikutamme ja tuemme jäsenjärjestöjä siinä, että ne ovat strategisena kumppanina suunnittelemassa, toteuttamassa ja seuraamassa SOSTE-uudistusta niin kansallisesti kuin alue- ja kuntatasolla.
- Vaikutamme sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen, rahoitukseen, saatavuuteen, sääntelyyn ja sisällölliseen kehittämiseen valtakunnan tasolla ja välillisesti alueellisella tasolla.
- Tuemme jäsenjärjestöjä lisäämään ja osoittamaan toiminnan vaikuttavuutta sekä monipuolistamaan rahoitustaan.
- Vahvistamme SOSTEn asemaa yhteiskuntapolitiittisena keskustelijana asiantuntijana ja vaikuttajana kansallisella ja EU-tasolla hyvinvointitalouden näkökulmasta.
- Henkilöstön osalta keskitymme erityisesti työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen.

- Talouden volyymi säilyy vuoden 2019 tasolla.

Teemme edunvalvontaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytysten turvaamiseksi

Strategiset tavoitteet

Avustusjärjestelmä ja rahapelihaitat

- Veikkausvoittovaroista myönnettävien avustusten avustusjärjestelmä uudistetaan, avustusta käyttävien järjestöjen edustus on mukana uudistustyössä, sosiaali- ja terveysjärjestöjen tyytyväisyys avustuskäytäntöihin paranee ja järjestöissä tunnetaan paremmin rahapelaamisen haitat ja niiden ehkäisy- ja vähentämiskeinot.

Järjestöautonomia

- Järjestöjen toimintaan vaikuttavassa lainvalmistelussa ja soveltamiskäytännöissä otetaan huomioon järjestöautonomia, järjestöjen erityispiirteet ja toiminnan tavoitteet ja valtioneuvosto päivittää periaatepäätöksen kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksistä.

Järjestö-julkinen yhteistyö ja järjestötieto

- Sääntely ja ohjaus tukevat järjestöjen yhteistyötä kuntien ja maakuntien julkisten toimijoiden kanssa, järjestötieto tunnustetaan osaksi maakuntien tietovarantoja, kunta-avustukset säilyvät ja järjestöt tuntevat paremmin kuntien avustusmuodot, maakunnat kehittävät toimintamalleja järjestöjen tukemiseen.

Toiminnan pääkohdat vuonna 2020

Vaikutetaan siihen, että hallitusohjelmaan kirjattu avustusjärjestelmän uudistaminen käynnistyy ja avustuksensaajat otetaan mukaan uudistukseen. Jatketaan skenaariotyötä rahapelien yksinoikeusjärjestelmän vastuullisuuden kehittämiseksi yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja vaikutetaan siihen, että Suomeen laaditaan kansallinen rahapeli-ohjelma.

Vaikutetaan yhdistyslainsäädännön uudistamiseen. Vaikutetaan muuhun järjestöjen toimintaan vaikuttavaan lainsäädäntöön ja soveltamiskäytäntöjen, jotta niissä huomioidaan järjestötoiminnan autonomia ja erityispiirteet.

Jatketaan vaikuttamistyötä järjestöjen vapaaehtoistoiminnan, järjestölähtöisen auttamisen ja palvelutoiminnan toimintaedellytysten turvaamiseksi muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tuemme sosiaali- ja terveysjärjestöjä johtamaan ja kehittämään toimintaansa muuttuvassa toimintaympäristössä

Strategiset tavoitteet

Järjestö 2.0: Järjestöt mukana muutoksessa -koordinaatiohanke

- Järjestöt toimivat monimuotoisena verkostona kumppaneidensa kanssa. Jokaisessa maakunnassa on järjestöt osallistavien rakenteiden kokonaisuus ja järjestöt osaavat toimia niissä. SOTEjärjestöjen pysyvästä maakunnallisesta tukirakenteesta muodostuu yhteinen näkemys. Järjestöillä on kuntien ja maakuntien mahdollistamat toimintaedellytykset kansalaistoimintaan, järjestölähtöiseen auttamistyöhön ja palvelutoimintaan. Järjestötiedolla voidaan vaikuttaa kansallisissa tiedolla johtamisen rakenteissa.

Järjestöjen vaikuttavuus

- Järjestöjen vaikutusten mallintamiseen, vaikuttavuuden osoittamiseen, vaikuttavan toiminnan toteuttamiseen ja kohderyhmälähtöisiin menetelmiin liittyvä osaaminen lisääntyy ja opittua hyödynnetään.

Järjestöjen rahoitus ja yritysysteistyö

- Järjestöt osaavat soveltaa uutta rahankeräyslakia toimintaansa, järjestöt tuntevat yritysysteistyön toimintatavat ja määrittelevät omat yritysysteistyön pelisääntönsä sekä ottavat käyttöön ja ideoivat uusia rahoitusmalleja.

Hyvä hallinto ja hankinnat

- Järjestötoimintaa koskettavaan sääntelyyn, hankintoihin ja hyvään hallintoon liittyvä osaaminen lisääntyy järjestöissä.

Järjestöjen palvelutuotanto

- SOTE-järjestöjen palvelutuotannon omistajaohjaukseen ja johtamiseen liittyvä osaaminen ja verkostot lisääntyvät.

Toiminnan pääkohdat vuonna 2020

Tuetaan järjestöjä rahoituksen monipuolistamisessa ja yritysysteistyössä verkostotoiminnalla, tuottamalla tietoa ja hyödyntämällä kansainvälistä yhteistyötä. Kehitetään Järjestöopasta, blogeja ja podcasteja.

Tuotetaan vaikuttavuussparrauksia ja –koulutuksia, joilla vahvistetaan järjestöjen perustason osaamista sekä kokeillaan uusia lähestymistapoja ja koulutusmuotoja osaamisen vahvistamiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kootaan yhteen vaikuttavuuden parissa työskenteleviä toimijoita.

Tuetaan järjestöjen hyvää hallintoa järjestöjuridisella ja hankintajuridisella neuvonnalla. Tehdään yhteishankintoja ja tuetaan järjestöjä omien hankintaprosessien valmistelussa. Jatketaan tietosuojaverkoston toimintaa ja tuetaan sen avulla järjestöjen tietosuojavastaavia tietosuoja-asetuksen mukaisten käytäntöjen luomisessa ja ylläpitämisessä.

Tuetaan järjestöjen palvelutoiminnan kehityssuuntia tuottamalla aineistoja ja järjestämällä yhteiskehittämiseen tähtäviä keskustelufoorumeita.

Vahvistetaan järjestöjen digitalisaation kehitysprosesseja tuottamalla aineistoja ja järjestämällä erilaisia koulutustilaisuuksia ja keskustelufoorumeita.

Tuetaan Innokylän verkkopalvelun ja palvelukokonaisuuden uudistamista.

Kehitetään osana ruotsinkielistä toimintaa pohjoismaista järjestöyhteistyötä ja tukea kaksikielisille järjestöille.

Ylläpidetään viittä verkostoa: Toiminnanjohtajaverkosto, Pienjärjestöt-verkosto, Tietosuojaverkosto, Kansalaistoiminnan johtamisen verkosto ja Nätverket för svenkspråkiga organisationer.

Järjestöt mukana muutoksessa (Järjestö 2.0)-hankkeessa käynnistyy kolmas toimintavuosi. Hanke tukee maakunnallisten verkostojen ja osallistavien rakenteiden syntymistä ja kehittymistä kaikissa maakunnissa. Vuonna 2020 pyritään erityisesti vahvistamaan järjestötietoa kansallisissa rakenteissa ja luomaan näin edellytyksiä sille, että järjestöt ovat osa kansallista tiedolla johtamisen kokonaisuutta. Järjestökentän kanssa yhdessä muodostettua näkemystä sote-järjestöjen hankekauden jälkeisestä tukirakenteesta tehdään tunnetuksi ja konkretisoidaan toimeenpanoehdotusta. Selvitysten pohjalta ja sote-maakuntaudistuksen etenemisen myötä toimintaa suunnataan uudelleen vuoden aikana.

Vaikutamme ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi

Strategiset tavoitteet

Palvelujärjestelmä ja palvelut

- Palvelujärjestelmä ja palvelut tukevat ja vahvistavat ihmisten hyvinvointia. Palvelut ovat yhdenvertaisesti saatavilla, saavutettavissa, saumattomia, vaikuttavia ja vastaavat ihmisten tarpeisiin. Ihmiset osallistuvat heitä koskevien palvelujen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Sosiaalietuusjärjestelmän uudistus

- Sosiaalietuusjärjestelmän uudistamisessa sosiaalisista ja terveydellisistä haasteista riippumatta kaikilla on riittävä toimeentulo ja sitä kautta mahdollisuudet inhimillisesti arvokkaaseen elämään.

Työllisyys

- Osatyökyisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien potentiaali tunnustetaan ja tunnustetaan työmarkkinoilla ja näin heillä on nykyistä parempi mahdollisuus työhön. Järjestöt työllistävät ja toimivat osana kasvupalveluja.

Kansanterveys ja HYTE

- Veroratkaisut tukevat kansanterveyttä, päätösten terveys- ja hyvinvointivaikutukset tulevat esiin eri politiikkalohkoilla sekä HYTE-rakenteet maakunnissa ovat toimivia ja terveyserot kaventuvat.

Pitkäaikaissairaat

- Pitkäaikaissairaiden erityisasema huomioidaan paremmin ja heidän kokonaistilanne kohenee.

Eriarvoisuus, huono-osaisuus ja syrjäytyminen

- Järjestöjen asiantuntijuus eriarvoisuuden, syrjäytymisen ja huono-osaisuuden vähentämiseksi huomioidaan yhteiskunnallisessa keskustelussa ja uudistuksissa. Koulutusjärjestelmä varhaiskasvatuksesta aikuisiän kouluttautumiseen asti ehkäisee ja vähentää syrjäytymistä ja ylisukupolvista huono-osaisuutta.

Toiminnan pääkohdat vuonna 2020

Jatketaan vaikuttamista sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistustyöhön ja substanssilakien uudistamiseen korostaen sote-järjestöjen edustamien ihmisten näkökulmaa. Luodaan yhdessä sote-järjestöjen kanssa yhteiset periaatteet palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, saavutettavuuteen ja laatuun. Hyte-näkökulmaa ja sen rakenteellisia ratkaisuja pidetään esille ja edistetään sote-uudistuksessa.

SOSTE vaikuttaa sosiaaliturvan uudistamiseen ja kehittämiseen sosiaali- ja terveysjärjestöjen laatiman joustavan perusturvan periaatteiden pohjalta. Tavoitteena on vaikuttaa sosiaaliturvan uudistamista koskevaan päätöksentekoon siten, että järjestelmä huomioi joustavammin ihmisten moninaiset ja muuttuvat elämäntilanteet ja tarpeet. Lähtökohtana on perusturvan tason kohentaminen, järjestelmän yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen.

SOSTE vaikuttaa työllisyyskysymyksiin, etenkin osatyökykyisten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden yhdenvertaisuuden toteutumiseksi työmarkkinoilla. Seurataan, tuotetaan tietoa ja vaikutetaan työllisyyspalvelujen ja palkkatuen uudistamiseen sekä välityömarkkinoiden kehittämiseen.

Vaikutetaan kansanterveyteen erityisesti edistämällä kansanterveyttä tukevia veroratkaisuja. Vaikutetaan kansanterveyttä edistäviin yhteiskunnallisiin päätöksiin ja rakenteisiin yhdenvertaisuutta ja osallisuutta edistäen sekä välitetään järjestökentän näkemyksiä ja asiantuntemusta eteenpäin päätöksenteon tueksi.

Paljon sairastavien tilanteen kohentamiseksi ja sairastamisen kustannusten alentamiseksi osallistutaan lääkehoidon ja -huollon kehittämiseen ja vaikutetaan asiakasmaksulainsäädännön uudistamiseen. Osallistutaan lääkeinformaatioverkoston toimintaan ja edistetään sen tavoitteita.

Eriarvoisuuden vähentämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi vaikutetaan koulutus- ja sivistyspolitiikkaan turvaamalla lasten ja nuorten yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet. Lisäksi vahvistetaan järjestöjen roolia koulu yhteistyössä oppilaisen hyvinvoinnin tukemisen ja syrjäytymisen ehkäisyn vahvistamiseksi.

Käynnistetään työ kestävän kehityksen teemassa toteutetun kartoituksen pohjalta. Tuodaan esille järjestökentän ääni ilmastonmuutoskeskusteluun, erityisesti muutoksen vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja sote-sektoriin.

SOSTE tekee edelle mainituilla sisältöalueilla lainsäädäntö- ja yhteiskuntapoliittista vaikuttamista monin eri keinoin, mm. työryhmien, lausuntojen, kannanottojen, kuulemisten, koulutusten ja tilaisuuksien, esiintymisten (tilaisuudet, tapahtumat), päättäjäkontaktien, somen ja median kautta. Vaikuttamistyössä SOSTEn sisältöosaamisen rinnalla kootaan, hyödynnetään ja välitetään sosiaali- ja terveysjärjestöjen kokemuksia, osaamista ja tietoa. SOSTE välittää tietoa ajankohtaisesta muutoksesta.

Ylläpidetään seuraavia verkostoja: POTKA (Potilas- ja kansanterveysjärjestöjen verkosto), VAHVA (Vanhusverkosto), KUVE (Kuntoutusverkosto), EAPN-Fin (Köyhyysverkosto), LTF (Lasten terveysfoorumi), SHE (Euroopan terveet koulut) ja EuroHealthNet sekä eduskunnan verkostot.

Vaikuttamisen ja kehittämisen tukeminen

Koulutukset ja tapahtumat

Huhtikuussa 2020 järjestämme SOSTEn vuosittaisen suurtapahtuman M/S SOSTE –risteilyn. Järjestöjohdon foorumi järjestetään tammi- ja elokuussa. Sosiaali- ja terveyspolitiikan päivät järjestetään lokakuussa yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhteiskunnalliset teemaseminaarit ja ajankohtaiset keskustelutilaisuudet jatkuvat. Oppisopimuskoulutusta toteutetaan yhteistyössä muiden kattojärjestöjen sekä Rastorin kanssa järjestöjohtamisesta, varainhankinnasta ja palvelumuotoilusta. Koulutusyhteistyötä jatketaan Opintokeskus Siviksen ja Metropolian kanssa. SOSTEtalk! 2021 –tapahtuman esituotanto käynnistetään hyvissä ajoin.

Tutkimus

Ajankohtais- ja seurantatiedon tarpeisiin vastataan SOSTEn omilla tiedontuotantovälineillä, joista toteutetaan Järjestöbarometri 2020 ja käynnistetään Sosiaalibarometri 2021. Erityisiä sisältöjä ja kohderyhmiä tarkastellaan erillisselvityksin. Vakiintuneita välineitä kehitetään uusiin rakenteisiin vastaamiseksi. Sote-järjestöjen näkyväksi tekemistä tuetaan kokoamalla ja jatkojalostamalla sote-järjestöjä kuvaavaa tietoa SOSTEn verkkosivuille laadittaviin visualisointeihin.

Yhteiskuntasuhteet

Yhteiskuntasuhteissa jatketaan pitkjänteistä vaikuttamistyötä SOSTEn kärkitavoitteiden sisällöistä päättäjiin ja keskeisiin sidosryhmiin päin. Tavoitteena on lisätä SOSTEn kärkitavoitteissa esitettyjen politiikkatoimenpiteiden läpimenoa lainsäädäntöön ja lisätä SOSTEn tavoitteiden medianäkyvyyttä. Jatketaan valtion budjettivaikuttamista budjettikierto huomioiden. Yhteiskuntasuhteet tekevät vaikuttamistyötä tiiviisti SOSTEn asiantuntijoiden ja viestinnän kanssa. Kehitetään jäsenjärjestöjen ja SOSTEn verkostojen kanssa yhdessä tehtävää vaikuttamistyötä.

Tavataan puoluetoimistojen valmistelijoita sekä SOSTEn tavoitteiden kannalta keskeisiä kansanedustajia.

Ylläpidetään hyviä suhteita keskeisiin ministereihin esikuntineen. Ylläpidetään hyviä vuorovaikutussuhteita keskeisiin sidosryhmiin. Julkaistaan heti alkuvuonna kansanterveysperusteisesta haittaverosta verotekninen selvitys. Järjestetään ajankohtaisiin kysymyksiin keskittyviä politiikan kulmapöytä - keskustelutilaisuuksia. Jatketaan kuntapäätäjäkirjeen tekemistä painottaen sote-järjestöille tärkeitä teemoja. Syksyllä aloitetaan valmistautuminen kevään 2021 kuntavaaleihin (teemat, viestit, tilaisuudet, tapaamiset).

4 Viestintä

SOSTEn viestintä tukee SOSTEn asiantuntijoiden tekemää kehittämis-, tutkimus ja vaikuttamistyötä pitämällä yllä mediasuhteita, tuomalla SOSTEn teemoja julkiseen tietoon perinteisen median sekä sosiaalisen median kanavissa sekä verkkosivuilla. Viestintä tarkkailee SOSTEn viestinnällistä toimintaympäristöä ja osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun uusin avauksin sekä vastaamalla muiden avauksiin.

Vuonna 2020 SOSTEn viestintä jatkaa verkkosivujen toimintojen kehittämistä ja tuottaa yhdessä tutkimustiimin kanssa sivuille kansalaisyhteiskuntaa ja erityisesti sote-järjestöjä sekä niiden toimintaa kuvaavan osion. Osio koostuu animoidusta infografiikasta ja perustuu SOSTEn barometreissä tuottamaan tietoon sekä tilastolähteisiin.

5 Talous

Vuoden 2020 painopisteen mukaisesti säilytämme talouden volyymin vuoden 2019 tasolla.

SOSTE hakee Veikkauksen pelituotoista sosiaali- ja terveysjärjestöjen yleishyödyllisiin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin hankkeisiin kohdistuvia avustuksia vuodelle 2020 yhtä yleisavustusta (Ay), kahta kohdennettua avustusta (Ak) sekä yhtä C-avustusta yhteensä 3 454 t euroa.

Varsinaisen toiminnan ja varainhankinnan tuottojen osalta tultaneen pysymään jokseenkin vuoden 2019 tasolla. Varainhankinnan tuotoilla rahoitetaan Helsingin Yliopistonkadun toimitilan hankintaan nostetun lainan lyhennykset ja korot.

6 Henkilöstö

Vuoden 2020 painopisteen mukaisesti henkilöstön osalta keskitymme työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen.

SOSTEn henkilöstövisiona on jaksava, osaava ja innovoiva työyhteisö ja henkilöstöpolitiikan kehittämisen painopisteitä ovat johtaminen, osaaminen, motivaatio ja työhyvinvointi. Tavoitteena on, että SOSTE on haluttu ja kilpailukykyinen työnantaja ja täällä työskentelee hyvinvoiva ja työhönsä sitoutunut henkilöstö.

SOSTEssa toimitaan niin, että toimintatavat synnyttävät motivaatiota, herättävät luottamusta ja luovat sitoutumista organisaatioon. Tätä tukee toimiva johtamisen ja esihenkilötyön toimintamalli, joka perustuu oikeudenmukaiseen, osallistavaan sekä henkilöstöön luottavaan ja heitä valtuuttavaan johtamistapaan. Tässä keskeistä on henkilöstön asiantuntemuksesta nousevan itseohjautuvuuden tukeminen ja keskinäisen vuorovaikutuksen edistäminen.

Osaamisen johtamisen tavoitteena on jatkuva osaamisen kehittäminen, jotta SOSTE kykenee suoriutumaan tehtävistään. Työhyvinvointia tukevat onnistunut työterveyshuolto, työsuojelutoiminta, henkilöstöhallinto, johtaminen ja työyhteisötaidot.

Koko henkilöstön kehittämispäivät järjestetään neljä kertaa vuodessa. Työhyvinvointia mitataan kohdennettujen pulssikyselyiden ja laajemman vuosittaisen työhyvinvoinnin kokonaiskartoituksen avulla. Työhyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä kehitetään yhteistoiminnassa koko henkilöstön kanssa.

7 Hallinto

Liittokokousten välisenä aikana ylintä päätösvaltaa käyttävä 26-jäseninen valtuusto kokoontuu kevätkokoukseensa toukokuun loppuun mennessä. Kevätkokouksessa käsitellään sääntömääräisinä asioina edellisen vuoden toiminta ja päivitetään lähivuosien toiminnan suuntaviivat. Syyskokous päättää seuraavan vuoden toiminnasta ja jäsenmaksuista.

Järjestön edustajana ja toimeenpanevana elimenä hallitus kokoontuu keväällä kolme ja syksyllä kolme kertaa sekä tarvittaessa ylimääräiseen kokoukseen.

Operatiivisesta toiminnasta vastaa pääsihteeri. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kerran viikossa. Asiantuntijat osallistuvat kokouksiin tarpeen mukaan lausuntojen ja muiden sisältöalueidensa käsittelyssä.